

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknel:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8

fél oldal ... kor. 16.— | nyolczad oldal ... 4

A 60 fillér bétvegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendőek a Szent-István-Társulathoz.

Ünnepi nagygyűlésünk.

Azon intézetek sorában, a melyek hazánk népneveléséről gondoskodtak és gondoskodnak, első és a legelőkelőbb helyen a római katolikus iskolák állanak. Tekintettel arra, hogy a római katolikus népiskolák száma a magyar népiskolák java részét teszi; figyelembe véve azon áldásos működést, a melyet a magyar katolikus népiskolák a hazafias és vallás-erkölcsös nevelés és tanítás terén a múltban és jelenben kifejtének: természetesen látszik, hogy a katolikus tanítóságot illeti meg a magyar népoktatás vezetése és irányításban a vezető szerep.

Ha pedig ez eddig nem így volt, annak okát abban keressük, hogy a magyar katolikus tanítóság kellően szervezve nem volt; hogy így szava az őt megillető súlytal nem bírt; hogy a magyar katolikus tanítóság ezrei nevében és erejével senki szavát föl nem emelhette és egyetemes óhajainak és kívánságainak kifejezést nem adhattott. Pedig a magyar katolikus tanítósági szak tudása, gyakorlati ismeretei, magyar hazánk boldogsága iránt táplált szeretete és javát előmozdító laukadatlan buzgalma mindazon föltételeket fölöleli és képesíti őket arra, hogy nemzeti művelődésünkbe irányadóan befolyjanak.

Sajnos, soká éreztük hiányát annak, hogy *egygyűlé* legyünk; soká tartott, míg erőnk tudatára ébredtünk; míg vezéreket kaptunk, a kik a magyar katolikus tanítóságot öntudatra ébresztették, az ezrekből hatalmas egységet szerveztek, hogy mi is megérezzük korunk nagy eszméjének: az egyesülésnek nagy fontosságát és az abban rejlő erő gyümölcsét.

Hazánk ezeréves fönmállásának történelmi ritka ünnepe volt az alkalom, hogy a magyar katolikus tanítóság mint egy test és egy lélek a haza és egyház hű szolgálatára egyesüljön, nehéz munkájára az egységben megnyilatkozó erő által újabb lelkesedésre buzduljon, erkölcsi és anyagi érdekeit előmozdítsa.

Évek multak el a millenniumi első nagygyűlé-

sünk óta és még mindig érezzük a fölemelő benyomást, a mit a katolikus tanítóság impozáns föllépése reánk gyakorolt.

És im a magyar katolikus tanítóság egysége újból készül megnyilatkozni; a magyar katolikus tanítóságot újból hívja a *haza és egyház* országos nagy ünnepe, hogy a magyar *római katolikus egyház*, a magyar *királyság* és a magyar római katolikus *tanügy* *kilencszázados* fönmállását ünnepelje; hogy ezen ünnepelés keretében egységét dokumentálja és a magyar római katolikus tanügy fölvirágzását czélzó teendőket megbeszélje, valamint, hogy személyi érdekeit érintő ügyekben állást foglaljon.

A magyar katolikus tanítók második ünnepi nagygyűlése tehát két részből fog állani: *ünnepi és tanügyi* részből.

Az ünnepi rész magában foglalja a hálaadást, hogy a magyar katolikus egyház isteni hivatását *kilencszázadon* át oly fényesen töltötte be és a kegyelet- és tiszteletlerovásból mindazon egyházi és világi nemzeti nagyjaink iránt, a kik önfeláldozó működésükkel az egyháznak szent ügyét oly hathatósan szolgálták. Országos ünnepi nagygyűlésünk egyik kimagasló része lesz: az *Esztorgomba* való zarándoklás, hogy a katolikus tanítóság a 900 év előtti egyházi és nemzeti nagy események színhelyén is, az országos ünneplésben részt vegyen.

A magyar katolikus tanítók országos tanácsa által a katolikus tanító-egyesületek közreműködésével kidolgozott és megállapított javaslatoknak a katolikus tanítók egyeteme által való jóváhagyása és *így országos határozattá emelése* fogja képezni az ünnepi nagygyűlés tanügyi részét.

A mint a már közölt tárgysorozatból tudjuk, a magyar katolikus tanítóság fontos kérdései, mint például a nyugdíjügy stb. fognak így, mint a magyar katolikus tanítók egyesületének óhajai, a legfelsőbb helyre terjesztetni.

Látjuk ezekből, hogy második országos nagygyűlésünk is méltóan fog sorakozni millenniumi kongresszusunk mellé.

Föl tehát szeretett Pálvatársak!
Isten áldása legyen hazánk és egyházunk javát
szolgáló törekvéseinken!
Pozsony, *Miholicska János.*

Körösszegi és adorjáni Csáky Károly Emánuel gr. váci püspök.

1900. aug. 5.

Vác egyházmegyének ezüstmisés főpásztor, kit a jó Isten gondviselése a váci püspöki székre helyezett, a mai napon tartja ünnepélyes bevonulását székvárosába.

Ezen ünnepélyes bevonulásnál mi kath. népnevelők, kik a tekintély apolásának és fejlesztésének nagy munkájában egyek vagyunk a rom. kath. egyház által előírt neveléstan elveiben és teljes tudatában vagyunk hazánk nagynevű és nagyméltóságú püspöki karunk utólréhetlen hazafias nagyságának, mely hódolatunkat nyújtjuk a főpásztornak, ki tündöklő erényeinek sokaságában trónját a mai nap elfoglalva, szeplőtelen tisztaságú nemes szívet, a Szentlélek segítő malasztja által megajándékozott okos, bölcs és előrelátó értelmet és csüggedésre nem hajló erélyt visz magával.

Benne összpontosul a magyar főúr, a magyar történelemben sűrűn szereplő Chák ősmagyar nemzetség ivadéka; az egyház fenkölt lelkiüetű bajnoka, a szelid szívű áldozár, az irgalmas eszelekedetek folytonos művelője s ezeknek teljében a lánghevű édes hazaszeretettel megáldott hazafi.

Boldog vagy egyházmegye, a miért a Nagynak eltávozta után oly szép tulajdonokkal és magasztos eretekkel bíró főpásztort valál szerenésés nyerni, kinek jövendobeli működése, mint a multban, az Istennek áldását osztó kath. főpásztor és magyar főúr leend. És boldog az a népnevelői kar, ki a tanítók iránt is oly nemes érdeklődést tanúsító főpásztort s abban gondos atyát nyer, mint ő nagyméltósága.

A szív érzelenvirányában legnemesebb a szeretet és bizalom. E két nemes érzelmenek fölajánlása ugyanazon érzelmekeket kelti. És mi azt a mi szívünk áradó érzelmevel ajánljuk föl a főpásztornak, midőn megcsendül ajkunkon az üdvözlő beköszöntés, mondván: «Áldott, ki az Úr nevében jő».

Fellegtelen hosszú élet kísérje főpásztori működését és bölcseségének fénye sugározza be apostoli működésének minden egyes eredményét. S ha szenvedés, megpróbáltatás látogatja meg jószágos személyét, harmatozzon reá az Úr kitartó erőssége s azon ígéletünk, hogy mi kath. népnevelők mindenkor egyek vagyunk főpásztoraink szenvedéseiben odaadással résztvenni.

És kérjük: szeressen bennünket, szeresse igazainkat, hogy a rom. kath. népnevelés czélját Istennek tetsző módon mentől előbb megközeli-

többen elérhesse. Jó szíve vegye figyelembe anyagi helyzetünket s annak megkönnyítésére szolgáló alapunkat.

S valamint ő nagyméltósága híveit Jézus szentséges szívébe ajánlotta, azonképen a mi érte esdő szívünk végszava, hogy Jézus szívével és ő benne.

***

Székfoglaló főpásztorunk született Sopronban 1852-ben. 1870-ben az Esztergom egyházmegye növendék-papjai közé lépett, hol tanulmányait kiténő eredménnyel végezte és 1875-ben föl-szenteltetett.

Mint újmisés 1876-ig *kápláni* minőségben a komárommegyei Tardoskeden működött, honnan Simor János hercegprimás udvarába hivta *ceremoniáriusnak*. De már 1880-ban Esztergom belvárosának *plébános* s mint ilyen a primás fölterjesztésére. Ő *Szentsége tükös kamarásai* sorába emeli föl. 1885-ben a pozsonyi *társas-* és 1888-ban már az esztergomi *főkáptalannak* tagja. 1890-ben *chelli* apát és 1895-ben *curcolui* v. püspök és 1900. év április hó 18-án a hercegprimás előterjesztésére Ő Felsege által a váci püspöki székre neveztetett ki.

Mindenütt és mindenben tanúsított áldásos működése között bennünket népnevelőket az érint legközelebb, hogy az esztergomi tanítóképző-intézet az ő buzgó közreműködésének köszönheti az egyházmegyei tanítók segélyezésére szolgáló segélyegyesület megalapítását, melynek nemesak két évig elnöke, hanem föntartója is volt és pedig önként fölajánlott évi 400 koronával, mely adományát mindaddig folyósítani nyilatkozott, míg a segélyegyesület tőkeje 10.000 koronaig nem emelkedik föl.

A másik pedig ama masok előtt is hangoztatott szíve szerinti óhaja, a mely szerint Vácott tanítóképző-intézetet szándékozik fölállítani, a melyben egyházmegyéje részére tanítókat neveltetne és képeztetne. Adja a felséges Úristen, hogy óhaja minél hamarabb teljesüljön!

Bertalan Vincze.

A nmélt. püspöki kar által engedélyezett tankönyvek sorából mely tankönyvek azok, melyek a mi vidékünkön is a legjobb eredménnyel használhatók?

Mert tény az, hogy: «a vallásosság nemesak a nevelésnek, hanem tágasabb értelemben a politikai hatalom és befolyás fönnállásának is elengedhetetlen föltétele. Mert a hol vallásosság uralkodik, ott a fegyelemnek s a katonai erényeknek könnyű meghonosodniok». «Az államok romlásának legbiztosabb oka a vallás megvetése», — mondja Macchiavelli.

«A vallásos erzelmet tehát a gyermekben ápolni és növeszteni annyit tesz, mint őt politikai hivatására és erkölcsi rendeltetésére előkészíteni, melyekkel Istennek és hazájának tartozik; s

melyek összegét teszik az Isten és az emberiség iránt vállalt kötelességeknök.»

Ezen idézetekből az tűnik ki, hogy mily nagy gondrejü, mily igen fontos a vallásossá nevelés feladata.

És ezeket legjobban elérhetjük a nem is oly régen megjelent; — a magyar tanügyi sajtó; katolikus tanfériaink, valamint a nagyméltóságú püspöki kar által is osztatlan elismerésben részesült és rokonszenvvel fogadtatott *Gerely Kézsef*, fővárosi hitoktató «*Kis Képes Bibliái*» által úgy az I., II., mint a III—V. osztályokban.

Valóban, ki a hitoktatás tökélyesbítését igazán szívén hordja, nem tagadhatja el e tankönyvek korszakalkotó nagyszerűségét, páratlan kitünőséget.

Legyen szabad e tankönyveket érdeklő «Szakvéleményekből» néhányat idézni, az ezen tankönyv ajánlására.

Az «Irodalmi Közlönyben» olvasható volt: «... Ellensége, üldözője vagyunk az irodalmi pájtaskodásból folyó megokolatlan, értektelen magasztalásnak, de Gerely Kis Bibliája előtt örömmel emeljük meg kalapunkat. Művének belseje, külseje dicséretet, sőt a mi több, köréje való osztatlan tömörülést érdemel. Legelső érdeme a Kis Képes Bibliának úgy a tárgy választásában, mint a csoportosításban mutatkozó logikai rend. Nincs itt fölösleges, sem hozzátenni, sem elvenni való. Minden szó, mint a faragott kőkövcska illik a másikhoz. Nyelve világos, tiszta, erősen magyar és közvetlen».

A «Tiszántúlról» meg így nyilatkoznak: «E könyv a hitoktatás terén egy hatalmas vívmánynak mondható. Annnyit ad és úgy adja, hogy mind a hitoktató, mind a tanuló munkáját megkönnyíti. Iránya egyszerű, világos, a gyermek föllogásához mért, zamatos és magyaros. Mi csak kérve kérhetjük az illetékes köröket, hogy az eredményes hitoktatás érdekében a Kis Képes Bibliának az elemi iskolában kézikönyvvül való használatát rendeljék el».

De ki győznél elősorolni ama sok dicsérő elismerést, melyeket e könyveeskéről írtak?!... Annnyit mondhatok jó magam is, hogy elég e könyvet egyszer kézbe venni és attanulmányozni, hogy le, félre soha ne tegyük.

En e tankönyvnél jobbat, megfelelőbbet ajánlani nem tudok.

Nagy kár, hogy a szerző a III—V. osztályok számára írt tankönyvében a katekizmusi részt a bibliai eseményekkel nem kapcsolta össze, mint azt az I., II. osztályúnál találjuk, sőt ez egészen hiányzik belőle.

Már pedig lelkészeink egyhangú véleménye szerint a hitoktatás addig nem lesz sikeres, míg Gerely III—V. osztály számára írt «Kis Képes Bibliájához» — mint az I., II. osztályúnál — nem lesz megfelelő katekizmus.

S erre fölhívjuk szerző becses figyelmét.

(Folytatása következik.)

A régi jó időkből.

Odaálltam tehát nehéz szívvel az öles falitáblához, melyen a kis és nagy (de csak) nyomtatott betűk (a magánhangzók pirosan, a mássalhangzók feketén a-b-c-rendben) voltak nyomtatva. Oda állítottam szép sorjában a gyerekeket, mintegy 80—90-et és megkezdtem a nagy munkát, hogy őket az ökönyi betűkkel ismerettségre hozzam.

Ezt a küzdelmet a mostani tanító nem ismeri. Mennyi keserűséget okozott nekem az a sok gyerek, míg csak egynéhány betűt megismerni képessé tehettem őket!...

A mint már néhány mássalhangzót és magánhangzót ismertek, azokat összefoglaltattam.

Ez így történt.

Ráműtattam a b-re, aztán az a-ra; ekkor pálczámmal leütöttem a föld felé; ez azt jelentette: «*Mondd ró!*» Lett tehát: bé-a-ba... Erre jött: bé-e-be... bé-i-bi... Majd: cé-a-ca... cé-e-ce... stb. Később három betűt is *ró tudtak mondani*. P. o. bé-a-bé-bab... bé-o-té-bot... stb.

Bizony keserves munka volt ez! úgy, hogy mire a kis hazafiak és honleányok a betűket magukba szedték, már a husvéti kalácsról hallottam beszélgetni. Az én Urambátyám csak el-elnézett, mikor küszködtem. Nem egyszer meglegedését is kifejezte, de közben erősen hangoztatta, hogy: «Ugy-e, ugatás nélkül is lehet!...»

Pedig szegénynek már a nyaka körül járt a kés. Mert a következő szünetidőben behajtották a póttanfolyamra és ott ő is megtanult ugatni. Haragudott is erősen... és később nem egy «Fénye egye meg»-gel fűszerezte tanítását, mikor egy-egy betűnek a *nere* meg a *hangja* nem jött regulament szerint a nyelvére...

Győrött. (Folyt. köv.) *Kárpáti Imre.*

A katolikus tanítók II. orsz. ünnepi kongresszusa.

A kath. tanítók II. ünnepi kongresszusára jelentkeztek:

A bács-kulai róm. kath. tanító-egylet részéről:
Mladoniczky Vincze esperes-plébános Bácsújfalú,
Potzsa Ferencz tanító Kula.

Staller Sándor tanító Bács.
A gyergyói róm. kath. tanító-egylet részéről:
Ferenczy Károly esperes-plébános Gyergyó-Szent-Miklós.

Józsa Sándor tanító Gyergyó-Ditró,
Baka Lajos tanító Gyergyó-Ditró,
Páll Albert tanító Gyergyó-Alfalu,
Csiffáry Gusztáv kántortanító Nádújfalu (Hevesm.),
Szabó Sándor tanító Kézdi-Szentlélek,
Kovács Pongrácz tanító Deményha,
Sárdi Péter tanító Maros-Szent-György,
Hodobay Ernő tanító Vécse,
Bicsánszky Pál nyug. kántortanító Dorogháza,
Szélgy Ferencz Baja,
Noróth István Baja,
Szabó József tanító Szerednye,
Szabó J.-né Traun Ilona Szerednye,
Nagy János tanító Csurgó,
Huber Antal kántortanító Veszprém.
Radák József tanító Tisza Kálmánfalva.

A szeredi tankerület köre részéről:
Erdélyi Imre tanító Hidaskürth,
Méry Imre tanító Nagymaced.

Az esztergomi járási róm. kath. néptanítók köre részéről:
Miklóssy József tanító Esztergom,
Szűllősi János tanító Esztergom,
Tólgypessi Ferencz tanító Morogh.

A garanszent-benedeki alesperesi kerület tanító-köre részéről:
Gergelyi Rezső tanító Kis-Tapolcsány,
Berkovics István főtanító Felső-Galla.

A Magyar-Ovár-vidéki róm. kath. néptanító-egylet részéről:
Mátócs Endre tanító Moson-Jánosháza.

A szombathelyi egyházm. róm. kath. tanító-egylet részéről:
Vesprémer István körelnök Tótszerdahely,
Szűcs József kántortanító Hővegy,
Hlaváncsi János Garam-Keszi.

A Szombathelyi egyházmegye szent-eleki köre részéről:
Hűfner István körelnök Nemet-Csencs.

A szepcz-esztergomi egyházm. tanítói-kör részéről:
Hencz Vince kántortanító Nagy-Födemes.

A udvarhelyi róm. kath. esperesi kerület tanító-egylet részéről:
Gyurcsotcz Károly tanító Atyha.

A morva-szent-jánosi róm. kath. tanító-kör részéről:
Peskó István főtanító Bur-Szent-Miklós.

A selmeci róm. kath. tanítói kör részéről:
Aczél János főtanító Selmecz,
Dalós József tanító Selmecz.

A nagy-tapolcsányi róm. kath. tanítói kör részéről:
Striecker Ferencz tanító Nyitra-Németh,
Jendrassák Ignác tanító Sándorháza.

A Sopron-vidéki róm. kath. tanító-egylet részéről:
Ermes Ferencz (esetleg) Nyék,
Rohó Nándor egyleti elnök Sopron-Fehéregyháza,
Orsovszky Gyula vezető-tanító Nyiregyháza.

A szendrői esperesi kerületi tanító-kör részéről:
Lehoczki Károly elnök Rudobánya.

A Czegléd-kecskeméti róm. kath. egylet részéről:
Hiltner Miklós tanító Czegléd,
Bálint Mihály tanító Czegléd,
Wladár János Jánoshegy,
Zérenyi Oltón Arad.

Az egri egyházmegyei tanító-egylet részéről:
Kalocsás Alajos Eger,
Szabó József kántortanító Valkó.

A sopronmegyei hanyi esperesi-kerület részéről:
Püspök Mihály (másodmagyar) kántortan. Maglócza,
Duchovszky Antal tanító Királyháza,
Wladimir János tanító Ungvár.

Az alsófehérmegyei róm. kath. tanító-egylet részéről:
Szűcs Károly főtanító Gyulafehérvár,
Ribáris József kántortanító Inezéd.

Az esztergom-főegyházm. lekeri esperesi tankerület részéről:
Forma János tanító Nagy-Sáro.

A kékői tanítói kör részéről:
Kerecz Balázs és neje kántortanító Aisó-Palotán.

A bácsiszavidéki róm. kath. tanító-egylet részéről:
Jánó Sándor tanító Bács-Földvár,
Sulyok János tanító Bács-Topolya,
Id. Arpássy János tanító Ada,
Osztrógomács Ferencz tanító O-Beese,
Szokolovics Mihály tanító Tisza Kálmánfalva.

Az újvidék-palánkai róm. kath. tanító-egylet részéről:
Mihalovics Endre egyleti elnök Temerin.

Tisztelettel kérjük a bejelentéseket, hogy e közlésünket folytatónak eszközölhessük. *A rendező iroda.*

Tájékoztató.

A jelentkezési határidőt augusztus 10-ig meghosszabbítjuk.
 Tekintettel arra a körülményre, hogy az egyházmegyei hatóságok és több kath. egyesület csak ezután intéz-

kednek a kiküldöttüket illetőleg, a rendező-iroda azon helyzetben van, hogy nehézség nélkül meghosszabbíthatja a jelentkezés idejét augusztus 10-ig. A jelentkezők utazási kedvezményben és előnyös elszállásolásban részesülnek, de az augusztus 10-ike után jelentkezőknek kedvezményes utazást csak a visszamenetelre biztosíthatunk és elszállásolásukat itt helyben eszközöljük.

***

A rendezőség a napokban több tanácskozást tartott, melyben a kongresszus budapesti és esztergomi programrészleteit beszélte meg.

A részletes program véglegesen szombaton a dr. Walter Gyula elnöklése alatt tartandó rendező-bizottsági ülésen állapítatik meg. A tervezetből a következőket adjuk:

13-án előtervezlet a Szent-István-Társulat disztermében délután 5 órakor.

Este ismerkedési vacsora a *Szent-Lukács-fürdőben*.

A 14-én d. e. 10 órakor a Szent-István-Társulat disztermében tartandó ünnepi kongresszus után megtekintjük:

a) a nemzetközi és orsz. tanszerkiállítását és az akadémiai képtart;

b) az új országházat;

c) a Szent-István-bazilikát.

1 órakor ebéd a Margit-szigeten.

Ebéd után kirándulás Promontorra a pezsgőgyárba.

***

Esztergomba külön hajón indul a kongresszus és ott részt vesz az ünnepi program összes mozzanataiban. E kirándulás összes költsége 3 frt 50 kr.

***

Az esztergomi nagy- és főúsz. főképtalan — miként értesültünk — 300 forintot adományozott az Esztergomba ránduló kath. tanügyi kongresszus fogadási költségeire; ezen magas adományval a kirándulás költsége kevesebb lesz.

Indítványok.

A kongresszushoz indítványok is adhatók be, de az indítványozó írásban köteles indítványát augusztus hó 12-ig az elnökséghez benyújtani.

***

A négy korona tagsági díjat minden részvevő tartozik megfizetni. *Rendező iroda.*

Utazási kedvezmények.

A magyar kir. államvasutak a szokásos kedvezményt engedélyezte. Az igazolványok a *Kassa-oderbergi* vonalon is érvényesek.

A *Déli Vaspálya-Társaság* részéről:

1. A mérseklés abban áll, hogy az út a III. osztályban egy egész II. osztályú jeggyel és a II. osztályban egy egész I. osztályú menetjeggyel tehető meg, mely jegy az oda és visszautazásra jogosít. Az I. kocsiosztály, valamint a gyorsvonatok használata ezen kedvezményből ki van zárva.

2. A jegypénztárak csakis a birtokos nevére szóló tagkártya és az egyleti előjáró által kiállított, kitöltött és az egyleti peccséttel ellátott igazolási jegyre adnak utazási kártyát.

A *Dunajózhajózási társaság* kedvezménye abból áll, hogy II. osztályú jegyekkel az I. és III. osztályú jegyekkel a II. osztályt vehetjük igénybe.

A tagsági jegyeket, vasúti igazolványokat hétfőn az összes jelentkezők megkapják.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Meghívó. A kassavidéki róm. kath. tanító-egyesület folyó évi közgyűlése Kassán a kath. legényegyesület termében augusztus hó 29-én d. e. 10 órakor fog megtartani. A gyűlést megelőzi az ottani kápolnában tartandó jubiláris hálaadó istentisztelet, miéért is a tagoknak minél számosabb megjelenését kéri Enyiczke 1900. július 30. *Tomeskö Alajos* elnök.

Tanít...
 teltben...
 egylet...
 tavasz...
 Szabó Ist...
 évforduló...
 működési...
 községben...
 telett a k...
 is, így té...
 mot ünn...
 löbbet, el...
 ért meg...
 tak: 1...
 továbbá...
 római kat...
 István ke...
 elnök úr...
 katoliciz...
 végen az...
 beszédet...
 meit mélt...
 és szent...
 kézből...
 emelte az...
 ség elől...
 tanács...
 a közs...
 tanítvány...
 csaknem...
 kántortan...
 lomra eg...
 a községi...
 pénztár...
 üdvözölte...
 mondott...
 ezután k...
 járás-ágn...
 emelték...
 szerű fők...
 díszére y...
 gyűlés vé...
 föl s szé...
 a halgat...
 István ke...
 rövid, de...
 melynek...
 uk atad...
 hercegre...
 szabó Is...
 községi...
 tozott ez...
 sag nevé...
 velerán I...
 ellenez...
 köszönet...
 dás, szé...
 vén abba...
 kiből...
 nagy jelle...
 szent Ist...
 pápa álta...
 bonyos...
 dát, a r...
 XIII. Leó...
 hogy mi...
 hogy 900...
 hazáj...
 e hazát...
 egyhá...
 ján, ama...
 gonyunk...
 nyíleg le...
 ben is n...

VEGYESEK.

Tanítók és tanító ünnepe. Megható, minden tekintetben impozáns ünnepélyt ült a *Bajóth-vidéki tanító-egylet*, mely folyó évi július hó 19-én tartotta rendes tavaszi közgyűlését, mely ezúttal egyik érdemes tagja, *Szabó István* kántortanító úr tanítói működésének 50-ik évfordulója alkalmából, annak meghívása folytán, az ő működésének színhelyén, Esztergom megye *Nagy-Sóóp* községben lón megtartva. Ugyanez alkalommal ünnepeltetett a kereszténység 900 éves fennállásának jubileuma is, így tehát az ez évi tavaszi közgyűlés kettős jubileumot ünnepelt, melynél szobhat, meghatóbbat, lelkemelőbbet, elmondhatjuk, hogy szerény egyletünk még nem ért meg. Az ünnepély egyes pontjai a következők voltak: 1. Reggel 9 órakor az összegyűlt egyleti tagok, továbbá a község előljárósága és képviselőtestülete a római katolikus szentegyházba gyülekeztek, hol *dr. Mikló István* ker. esperes, szomori plébános, tanító-egyleti elnök úr lelkes hangú szónoklatban emlékezett meg a katolicizmus kilencszázados fennállásáról: beszéde végén az ünnepelt kántortanítóhoz is intézett szép beszédet, melyben a becsületben megőszült tanító érdemeit méltatta. — Szónoklat után ünnepélyes «Te Deum» és szentmise következett, mely alatt a tanítókól és lelkészekből álló énekkar hatásos, négyeshangú énekekkel emelte az istentisztelet díszét. 2. Szentmise után a község előljárósága által az ezen alkalomra átengedett tanásterembe gyülekezett a tanítók, lelkészek, továbbá a község képviselőtestülete, a jubiláló tanító rokonsága, tanítványai és a község lakóinak egy részéből álló, esaknem száz főre menő közönség, hová a jubiláló kántortanító küldöttségileg lón meghíva. — Az ez alkalomra egybehívott községi képviselőtestületi diszgyűlést a községi bíró megnyitván, utána *Sütő János* községi pénztárnok szívből jövő meleghangú hosszas beszédben üdvözölte *Szabó István* kántortanítót, ki könyezve mondott köszönetet. 3. Az egyleti elnök úr mondott ezután köszönetet a községi képviselőtestület és előljáróságnak, hogy közreműködésével az ünnepély fényét emelték, üdvözölte a képviselőtestület szónokát, ki egyszerű földmives létere, oly szép, talpraesett beszéde által díszére válik községenek. — Ezzel a képviselőtestületi gyűlés véget ért. 4. A tanítói énekkar lépett erre ismét föl a szép, lelkes, alkalmas üdvözlő dalt zengett el, mit a hallgatóság élvezettel hallgatott végig. 5. *Dr. Mikló István* ker. esperes, szomori plébános, egyleti elnök úr rövid, de épületes beszédet intézett az ünnepeltnek, melynek végeztével fölolvastatott s az ünnepelt tanítónak átadott az ez alkalomra *O eminenciája, bíboros hercegprímásunk által* küldött elismerő okirat, mit *Szabó István* tanító meghatottságtól remegő hangon köszönt meg. 6. *Kálmán Károly* sári-ápi főtanító úr intézett ezután üdvözlő beszédet az egyházkerületi tanítóság nevében az ünnepeltnek, hű képen esztelenen a veterán tanító élettrajzát is, beszédét szünni nem akaró elfojtás és az agg tanító zokogó hangon elmondott köszönete követte. 7. Elnök úr mondott ezután tartalomdús, szép kitételekben bővelkedő beszédet, megemlékezvén abban a jelen esetben megült mindkét ünnepségről, különösen hangoztatta a kilencszázados jubileumi ünnep nagy jelentőségét, előadván, hogy most 900 éve, hogy szent István első magyar király fejére a II. Szilveszter pápa által küldött korona föltétetvén, azzal a kereszténység alapja vettetett meg. Eltette II. Szilveszter utódát, a most dicsőségesen uralkodó szentséges Atyát, XIII. Leó pápát, mit dörgő eljénzés követett. Kifejté, hogy mint a költő mondja: «Ezer esztendője annak, hogy a magyarok itt lagnak», úgy elmondhatjuk mi is, hogy 900 éve annak, hogy a szent kereszt itt ragyog e hazában s hogy a kárd szerezte, a kereszt tartotta fenn e hazát. Továbbá, hogy a sok balszerencse, viszály és egyéb pusztító vihar el nem sodorhatta hazánk hajóját, annak köszönhetjük, hogy a szent kereszt volt horgonyunk. — Szívtükre köti a tanítóknak, hogy ne csak nyelg legyének hazafiak, hanem hazaszeretettük tettekben is nyilvánuljon, hogy a szent vallás fő, boldogító

hatását növendékeik szívébe iparkodjanak beoltani — ezzel a gyűlést megnyitottnak lenni kijelenti. 8. Ezen szép megnyitó beszéd után következett *Sándor János* bajnai főtanító, egyleti jegyzőnek a «Bajóth-vidéki tanító-egylet» nevében elmondott üdvözlő beszéde a jubiláló tanítóhoz, melynek végeztével az egyleti tagok adakozásából beszerzett emléktárgyat nyújtá át ünnepeltnek. Ezen beszéd után a jelen voltak ismét hatalmas éljenzésben mutatták ki az ünnepelt tanító iránti tiszteletüket és elismerésüket. 9. Főtisztelendő *Dusчек János* ker. esperes, tadosi plébános úr tartotta ezután az ünnepély kettős jelentőségéről szóló szellemes, érdekes és valóban tanulságos fölolvását. 10. A múlt évi tanítói gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után következett: 11. A tadosi főtanítónak a külön, vagy egységes tantervről érkező fölolvásása, melyben igen szép következetességgel a külön tanterv mellett érvel, mely esupán az időben és terjedelemben lenne eltérő az egységes tantervtől a tantárgyakat illetve, mint szerző megjegyzi, elengedhellen az egységesség. Határozati javaslatot is nyújt be, mely így hangzik: «Mondja ki a Bajóth-vidékitanító-egylet, hogy az osztatlan népiskolának külön tantervre van szüksége». — Több folyóügy elintézése után a jelen voltak egy szívvel s lélekkel zengvén el a Himmuszot, elnök úr a gyűlést berekeszté; a jelen voltak jubiláló kántortanító úr vendégszerető házához ebédre meghívtak, hol az iskolahelyiségben fölterített asztaloknál foglaltak helyet. *Sándor János*, egyleti jegyző.

Kath. falusi iskolások «Olvasó és Tankönyve». Szerkesztette és írta *Ember Károly*. Ara 76 fillér, kiadja a Szent-István-Társulat. A közelgő tanév kezdetére való tekintettel fölhívjuk olvasóink figyelmét a kizárólag kath. osztatlan iskolák használatára készített és írt Olvasó és Tankönyvre, mely úgy neveléstani, mint módszertani szempontból határozottan fölötte áll az eddig használatban volt ilyenmő olvasó és tankönyveknek.

Tankönyvjegyzéket a Szent-István-Társulat ügynőksége megkeresésre készséggel küld, a ki ez iránt megkeresést intéz *Szent-István-Társulat, Budapest, VIII., Szentkúrdy-utca 28. szám címre*.

Helyesbítések. Kötelességszerű készséggel helyesbítjük a múlt számunk «Vegyesek» rovatában *Adomány* ezimen helyét foglaló ama téves névjelzést, mely *dr. Steinhilber Ferenc*; kanonok a 100-as bizottság elnöke helyett *dr. Heuburger Ferenc*et jelez. — *Schultz Károly* esperes-plébános úr. nevét Német-Márók. — e helyütt helyesbítjük.

Szerkesztői üzenetek.

M. I. Fölhasználtuk. Köszönet. — **M. K.** Levélét áttettük a könyvkiadóhivatalhoz. — **M. I.** Az orsz. kath. tanítói segélyalap elnöksége Esztergomban lakik: cím: Nagys. és főtiszt. dr. Walter Gyula apátkanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő. — **M. M.** Áttettük az Egyházi Zeneközönség szerkesztőségéhez. — **J. J.** Levél ment. — **M. M.** Kell, de ez esetben eltekintünk. — **K. B.** Eset volt arra, hogy a satmári kir. kath. tanító-képzőnél polgári képesítő vizsgálatot engedélyeztek, de rendszeresen egyik hazai elemi képző sem gyakorolja e jogot. Folyamodjék a Pedagogiumhoz, Budapest, I. Győri-út 9. — **Cs. L.** A hitközség nem köteles megadni, de jogában áll kiegészítésért folyamodni. Ezt az egyházmegyei hatóság engedelmével az iskolaszék eszközli. — **T. A.** Közzétettük. — **Sz. I.** Legjobb, ha egyenesen az igazgató úrtól kérelmezi. — **N. J.** Jönni fog. — **R. S.** Az okosabb enged. Az iskolaszéki elnök megvizsgálva a dolgot, őnt ártatlannak találta. Most az a teendő, hogy bevárja a legközelebbi gyűlést és fölkéri az elnök urat, hogy eljárásának eredményét úgy adja elő, hogy abban egyszersmind elégtételt is szolgáltatasson önnek. Az illető panasztevő, ha ezzel szemben sem tenné meg kötelességét, csak ez esetben keresen a rághalmakkal szemben törvényes úton elégtételt. 2. Az elnök helyesen cselekedett: az iskola középület és nem magánlakás. — **I. J.** Beerkezett. Jönni fog.

Felölös szerkesztő: **Ember Károly**.

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

Kis-Keren *augusztus 26-án* kántortanító választják. Jövedelme 370 korona, államségéllyel 825 korona. Több mellékes Új iskola. Pályázhatnak tanítónók is. Személyes megjelenés. Kérvények *magy-köröskényi plébánoshoz* intézendők, hol a részletes díjlelvet betekintve. 426 1-1

O-barsi tót-magyar tanítói állomásra *augusztus 16-ig* pályázat hirdetik. Javadalmazása 530 forint, butorozott szoba, titkárság. Állomás elfoglalandó szeptember 15-én. *Óbácsi plébános-hivatal.* 436 1-1

Püspönymegyei gerencséri és modorfalvai államségéllyel egyenként 800 koronára kiegészített tanítói állomások betöltendők *augusztus hó 30-án.* Kezesített folyamodók kérvényeiket a *gerencséri plébánoshoz* intézzék. 417 1-1

A marozelházai róm. kath. tanítói állomás betöltendő. Fizetés a hitközségtől 456 korona, államségély 244 korona, ismétlő-iskolaért a községi iskolalapról 60 korona. Lakás: egy szoba. Okleveles tanítónók és óvónők is pályázhatnak. Folyamodók kérvényeiket *augusztus 23-ig* töltsék. *Glatz József* esperes úrhoz, *Udvard*, Komárommegye küldjék. 419 1-1

Gyekényesleány községben (Bars vármegye) a tanítói állás megüresedett. Fizetése 800 korona az állami segéllyel. Lakása áll két szoba (padlózatokkal), konyha, kamara és istálló. Pályázhatnak róm. kath. okleveles tanítók és tanítónők. A kérvények *Alsó-Győröltre* u. p. *Nagykálna* a róm. kath. plébános hivatárára küldendők. Pályázati napja *augusztus 30-án*, a személyes megjelenés nem szükséges. 420 1-1

Nyergesújfalu (Esztergommegye) két róm. kath. tanítói állomás üresedésben van, melyekre *augusztus 20-ig* pályázat hirdetik. Evi fizetés egyenként 600 korona a községtől és 122 korona az államtól, butorozott szoba és 4 m. földje. Kötelessége a mindennapi és ismétlő-iskolákat tanítani, mely utóbbiért egyenként 80 fillért fizetnek az ismétlősök. Tartozik még kántoriakban segédkezni és a gyermekekre a templomban felügyelni. Tanítvány magyar. Tetemes mellékjövedelem biztos. Pályázhatnak pótanítók is. Kérvények töltsék. *Pécsér László* esperes úrhoz, *Dorogbra* küldendők. 414 1-1

Az ekeli (Komárommegye, u. p. Nemes-Olasz) róm. kath. kántortanító állomásra pályázat hirdetik. Javadalmazása: lakás, 2 padlózott szoba, 1 csukott konyha, kamara és istálló, 1 öl: továbbá 41 (tizenegy) katasztható föld, 1 öl szántóföld, 1 kassza, föld és 873 öl rét, 244 öl házikert; 2 öl puszta, 25 pozs. mérő búza, tányi 80 korona, alapítványokból 5 kor, 50 fillér, stóla körülből 100 korona, párpenz 80 korona, államségély 204 korona, osztályos 10 korona. Pályázati határidő *augusztus 18.* Csak okleveles tanító pályázhat. Az okmányokkal fölszerelt folyamodvány *főt. Gaál István* h. al-espere és kerül. tanfelügyelő, *komárom-eresztői plébánoshoz* intézendők. 424 1-1

A nemes-ócsai (Komárommegye, ekei plébánia) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalom: A hitközség pénztárából évente 200 kor., államségély 602 korona, lakás, ezimén 1 szobára 48 korona, vagy 1 szoba; fizetése havi részletekben előlegesen utalványoztatik a hitközség pénztárából. Kötelessége lesz egy osztálytani elemi népiskolát vezetni és az ismétlő-iskolákat hetenként megszabott óraszámban tanítani. Jó zenei képzettségű tanító esetleg mellékjövedelemre is számíthat. Pályázati határidő *augusztus 15.* Csak okleveles tanító pályázhat. Az okmányokkal fölszerelt folyamodvány *főt. Gaál István* h. al-espere és kerül. tanfelügyelő, *komárom-eresztői plébánoshoz* intézendők. 425 1-1

Izsán (Komárommegye) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalom: 700 korona, 2 méter fa és lakás. Kérvények iskolaszékre czimezve *főt. Czenczik*

János plébános úrhoz augusztus 15-ig küldendők. Kötelesség: kisebb osztály, valamint ismétlők rendes tanítása s kántorságban segédkezés. Tanév: szeptember 1-én. 432 1-1

Csevi (Esztergommegye u. p. Dorogh) róm. kath. II-od osztálytanítói állomásra *augusztus 19-ére* pályázat hirdetik. Jövedelme 400 forint és butorozott szoba. Kötelessége a kántori teendőkhöz segédkezni és az ismétlő tanítást folytatva tanítani. Pályázhatnak okleveles tanítók, esetleg tanítónők. *Iskolaszék.* 437 1-1

Az Esztergom-főegyházmegyei Kis-Apáthi plébániához tartozó **Maholány** községben a róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetik. A választás napja 1900 *augusztus 28-án.* A tanító jövedelme készpénz, termények és államségélyben kitesz 800 koronát. Lakása 2 szoba, kamara, konyha; házikertje 500 öl. Ezen állomásra pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. A pályázók kellőleg fölszerelt s a maholányi iskolaszéknek szülő folyamodványukat küldjék vagy *Kozmánovich Endre esperes-plébánosnak Bars-Taszárra*, vagy *Kardosony Sándor plébánosnak Kis-Apáthiba* (posta Aranyos-Maróth). 435 1-1

A hont-besenyői plébániához tartozó Alsó-Almási kántortanítói állomásra *augusztus 12-ig* pályázat tüzetik ki. Jövedelme 4 hold szántóföld, minden munkát, a behordás kivételével, a hívek végeznek; földhold rét, munkálása a tanítót terheli; 300 öl kenderes és két nagy kert. Készpénzben 79 frt, gabona 32 pozsonyi mérő búza; 5 1/2 pozs. mérő rozs; 5 öl hasábbfa beszállítva az iskola udvarára. Az iskolafűtés a tanulók szüleit terheli; 2 akó bor. A földadót a róm. kath. egyházközség fizeti. Tanítási nyelv tót-magyar. Oklevéllel bíró pályázók kérvényeiket a *hont-besenyői plébánia* hivatalához küldjék be, a hol az államségély elnyerése szorgalmaztatik. 444 1-1

Theszéri (Nyitramegye) róm. kath. tót-magyar nyelvű tanítói állomásra Javadalmazása: a hitközségtől 430 korona, az államségélyből 370 korona. Lakás: egyelőre 1 szoba, konyha, kamara, istálló, öl, konyhakert. A pályázat terjed 1900 *szeptember 5-ig.* Pályázhatnak óvónők is. *Nagyjáczi plébános-hivatal.* 438 1-1

Egri érseki megye.

Edelényben (Borsodi) másodtanítói állás megüresedett, arra pályázat hirdetik. Jövedelme: 680 korona a hitközségtől, 120 korona államségély s butorozott szoba. Kötelessége: kezdők és ismétlősök tanítása s kántorságban segédkezés. Oklevéllel fölszerelt kérvények *főt. Nagy Géza plébános úrhoz augusztus 19-ig* küldendők. Privátból esetleges mellékjövedelem. 410 2-#

Jász-Apáthi község róm. kath. népiskolájánál egy osztálytanítói állás betöltésére pályázat hirdetik. Fizetés évnegyedes előleges részletekben 1000 korona, melyben a lakber és kertilletmény is befoglalatik. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni és az ipariskolában a rajtot tanítani, mely utóbbi működésért némi díjazásra is számíthat. A rajztanításban jártasságukat okmányvilág igazolni tudó pályázók előnyben részesülnek. A megválasztott egy évi sikeres működés után fog véglegesítettetni. Az állás 1. évi október 1-én foglalandó el, mely időtől fog fizetése folyóvá tetetni. Kellőleg fölszerelt és a róm. kath. iskolaszékhez intézett kérvények *augusztus 25-ig főt. Fülöp Ferenc* plébános, iskolaszéki elnök úr czimére küldendők. Kelt Jász-Apáthán, a róm. kath. iskolaszéknek 1900 július 23-án tartott üléséből. *Szlávik József*, iskolaszéki jegyző. 431 1-1

A széki (Hevesmegye) róm. kath. önálló új tanítónői állomásra pályázat hirdetik. Jövedelme lakás és 800 korona készpénz. Kötelességet a díjlelvi állapítja meg. Kérvények *augusztus 19-ig Mezey Illés síroki plébánoshoz* küldendők. Az állomás szeptember 15-én elfoglalandó. 434 1-1

A tisza-eörsi róm. kath. iskolaszék pályázatot hirdet egy tanítónői állomásra: Javadalma tisztességes két szoba, konyha és kamrából álló lakáson kívül — a köz-

szó pénzt
közösség
től a
ad
tanítói
róm. kán
zett kó
hó 19-ig a

A bar
pályázat
új iskola
pos és is
a gyermek
államat k
alulított i
fogaladó
okész. is

Karv
400 forin
so frt. fö
államilag
kántortan
hó 20-ig
esperes-p
A gar
népiskola
pályázat
kis kerte
32 koron
egy tuga
pöfleten ta
mólvány
bírasábol

Gata
tanító k
a szűksé
vezetni,
ben segé
Eöadasi
1. é. aug
nél anyi
Győr
tanító k
820 kor
Győr
főkölase
tus 20-ig
hold s 4
fejle
búza
egy szok
tes utau
konyha,
kötelessé
tanítani,
gőzöl. F
Nagybaj
szeptem

Zsal
állomás
két öz
82 kor
380 kor
tus 14.

Fsu
lyozott 1

seg. pénztárából havi előleges részletekben évi 760 korona készpénz s mintegy 450 fr. házikert használata. A tanítói kötelessége a népiskola II. és III. vegyes osztályának és a leányismétlő iskolaköteleseinek a rendes tanterv szerinti szorgalmas tanítása — utóbbiaknak a róm. kézimunkában is. — Pályázók az iskolaszékhez intézett költő okmányokkal felszerelt kérvényüket *augusztus hó 19-ig az iskolaszék elnökségéhez* terjesztsek be. 445 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A baróthi róm. kath. elemi iskolához tanítónői állásra pályázat hirdettek. Fizetés: 800 korona és a lakás az új iskola-épületben. Kötelességek: a III—VI. mindennapos és ismétlő leányok tanítása s az istentiszteleteken a gyermekekre való fölügyelet. Okleveles tanítónők pályázatukat költségen felszerelve, *augusztus 20-ig* adhatják be alulírott iskolaszéki elnökhöz. Az állás szeptember 1-én foglalandó el. Baróth, 1900 július 30-án. *Máthé István*, lelkész, iskolaszéki elnök. 441 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Karvalyon (Körmöczbánya mellett, posta Bartos) 400 forint javadalmazású, készpénz 180 frt, stóla átlag 80 frt, földbérlet 50 frt, termények becsülve 100 frt, általában segélyezett róm. kath. tót-magyar tannyelvű kántortanítói állomásra betöltendő. Pályázhatnak *augusztus hó 20-ig* orgonálásban jártas óvónók is. *Datel János*, esperes-plébános. 454 1—1

A garam-kürtösi róm. kath. magyar-tót tannyelvű népiskola másodtanítói állomásra *augusztus hó 15-ig* pályázat hirdettek. Jövedelme 600 korona készpénzben, kis kertesszeke 3 korona 92 fillér, 8 köbméter búkfa 32 korona értékben. Államsegély kérelmezhető. Lakásul egy fagas üres szoba. Pályázhatnak okleveles, fiatal, nőtlen tanítók, tanítónők, esetleg óvónók is. A folyamodványok *iskolaszékre* címzendők. Az iskolaszék meghívásából *Bélek Károly*, 15tanító. 430 1—1

Győri püspöki megye.

Gáta nagyközségbe (Mosonmegye) róm. kath. segéd-tanító kerestetik. Fizetése 700 korona, csinos szoba és a szükséges tűzifa. Kötelessége: az első osztályt önállóan vezetni, az ismétlőiskolát tartani és a kántori teendőkben segédkezni. Számíthat meglehetősen mellékjövedelemre. Előadási nyelv: magyar, horvát és német. A kérvények *1. é. augusztus hó 15-ig jót. Léway Pál iskolaszéki elnök-höz* nyújtandók be. 348 3—3

Györmegyei Nagyécsre róm. kath. okleveles osztálytanítót keresünk. Választunk *augusztus 20-án*. Javadalom: 820 korona butorozott szobával. *Plébánia*. 438 1—1

Györmegyében lévő Nagybajeshoz tartozó Kisbajes fiókközségben a róm. kath. kántortanítói állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdettek. Javadalmazása: 1. 4 kat. hold s 441 □öl szántóföld; 2. 781 □öl kert; 3. Tandij fejében 125 frt; 4. pargabona körülbelül 25 p. mérő luza; 5. 200 kőve rőzse (puhata); egy szekér széna és egy szekér búzaszalma; 6. stóla fejében minden temetés után 21 kr.; Lakás: két padlózott szoba; egy nyílt konyha, egy kamara és egy istálló. Tannyelv magyar; kötelessége: a mindennapi iskolásokat és ismétlősöket tanítani, Vasár- és ünnepnapon litániát tartani és harangozni. Folyamodványok *jót. Schneider Endre plébánoshoz* Nagybajesra u. p. Kisbajes küldendők. Az állás 1900 szeptember 1-én elfoglalandó. 448 1—1

Kassai egyházmegye.

Zsalobina (Zemplénmegye) róm. kath. kántortanítói állomás. Jövedelme: a hitközségtől 200 korona, 12 szekér tűzifa befuvarozva, 15 köböl rozs, mint párber, 82 korona stóla és 2 hold szántóföld. Államsegély 300 korona. Lakás házikerttel Pályázati határidő *augusztus 14. Szémán János*, iskolaszéki elnök. 404 2—2

Nyitrai püspöki megye.

Psurnoviczi — Trenesénmegye — államilag segélyezett kath. iskolához okleveles tanerő kerestetik, fizetése

400 frt, szép lakás, elegendő fa, kert, szántóföld. Pályázhatni *augusztus 30-ig*. *Petrovics, Príhoda János*, lelkész. 422 1—1

Radola, Budathin-Lehota és Povina (Trenesénmegye) községekben a róm. kath. iskoláknál megüresedett 3 tanítói állásra pályázatot hirdetek. Díjazása: államsegéllyel évi 800 korona, egyszobás lakás, tűzifa a tanterem fűtésére és a helyben végzendő temetések után 40—50 korona mellékjövedelem. Okleveles tanítók, tanítónők vagy óvónők felszerelt pályázati kérvényeiket *augusztus hó 20-ig* alulírotthoz küldhetik. *Szida Kálmán*, kisuczajhelyi plébános, iskolaszéki elnök. 443 1—2

Pécsi egyházmegye.

A tolna-szántói róm. kath. iskolaszék két osztálytanítói állomásra pályázatot hirdet. Fizetésük: 720—720 korona előleges részletekben fizetve, egyszobás lakás és fűtés. Kötelességük: az iskolaszék által kijelölt osztályokban és az ismétlőiskolában tanítani és a kántorságban segédkezni. Csak okleveles tanítók és tanítónők pályázhatnak. Eredeti okmányokkal felszerelt kérvények *augusztus 25-ig* nyújtandók be. Tolna-Szántó, 1900 augusztus 1-én. Az *iskolaszék*. 450 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Murány-Zdihavára (Gömör, posta Nagy-Rőzce) okleveles tanító kerestetik. Jövedelme készpénz és terményekben 347 forint. Államsegélyből 53 forint. Szép lakás, kert s legeltetési jog a közösen. Pályázat *szeptember 1-ig*. Tannyelv magyar-tót. Kérvények *Beliczky Gusztáv* plébánoshoz intézendők. 427 1—1

Az uzapanyiti (Gömör) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizetése: 666 korona, mely összegnek 800 koronáig államsegély által kiegészítése most van folyamatban, biztos remélhető. Ha a megválasztott a harangozói teendőket is elfogadja, közepesen számítva 115 korona illetéket élvez. Ezen hatóságilag megállapított fizetés 16 korona kivételével készpénz. Tannyelv: magyar. Pályázati határidő *augusztus 16*. Kérvények szükséges mellékletekkel *Kutkai Sándor* iskolaszéki elnökhöz Uzapanyitra küldendők. 499 1—1

Ipoly pusztára okleveles tanító kerestetik. Fizetése 356 korona. Államsegély 444 korona. Tannyelv tót-magyar. Folyamodványok *augusztus 20-ig* *iskolaszéki elnökhöz* *Antalfalvára* (p. Kokova) intézendők. 453 1—1

Szatmári egyházmegye.

A mező-petrii III. tanítói állásra *augusztus 20-ig* pályázat hirdettek. Jövedelme: a hitközségtől 50 kor., tisztességes lakás és kertiletményben 100 kor., államsegélyből 750 korona. Az oklevéllel, erkölcsi és működési bizonyítványokkal felszerelt kérvény az *iskolaszéki elnök* úrhoz intézendő *Mező-Petribe*, u. p. Szaniszló, Szatmármegye. 421 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A kukméri (Vasm.) róm. kath. kántortanítói állomásra *aug. 30-ára* pályázat nyitattik. Összes javadalmazása 727 kor. 84 fill., ostyasütés és mosással. Nőtlen segéd-tanítók is pályázhatnak. Nyelv: magyar-német. *Gartner József* iskolaszéki egyh. elnök. 452 1—1

A doroszlói róm. kath. fiókegyházi kántortanítói állomásra folyó év *augusztus 16-ra* pályázat hirdettek. Illetménye: Igen tisztességes lakason kívül, melyhez tartozik két szoba, konyha, kamara, istálló és pajta, kút az udvaron, van 955 □öl kertje, két kat. hold és 905 □öl szántóföldje és 1544 □öl rétje — ezeknek átlagos évi jövedelme 72 frt. Legeltetési joga a közösen — 10 frt. Adófizetés a község részéről 6 frt 50 kr. Készpénz a hitközség részéről 200 frt. A vallásalaphól 20 frt 50 kr. Tandij 20 gyermek után átlagban 24 frt. Ot méteről kemény tűzifa haza szállítva — 50 frt. Stólaris és egyéb járandóság — 9 frt. A tannyelv magyar. A tantermet a gyermekek fűtik. Összesen — 392 frt 05 kr. A kollékpé felszerelt kérvények a *szordahelyi plébánia-hivatálhoz* (Vas vármegye, u. posta helyben) küldendők. Személyes megjelenés kívántatik. 447 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Acsán (Féjérmegye) a róm. kath. népiskolánál úresésben levő magyar-német tanítvány segédtanítói állásra *augusztus 20-án* pályázat hirdették. Évi fizetése 400 korona; étkeztetés reggel, ebéd, vacsora; ágyneműt kívül biztosított szoba fűtéssel. Kötelessége az összes kántori teendőkben segédkezni, egy osztályt és az ismétléseket fölolvastva tanítani. Nem oklevelesek is pályázhatnak. Kérvények nagys. *Köfeler János* címiz. kanczók isp.-péld. úrnak *Acsára* küldendők. 433 1—1

Szepesti püspöki megye.

Haraszt (a. p. Szepes-Körtvélyes, Szepesmegye) liténi róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdették. Jövedelem 1000 korona, tanítási nyelv: tot. Fölvilágosítást nyújt *Mogy László*, lelkész. 405 2—3

Váci egyházmegye.

Pilis (Pestmegye) róm. kath. iskolaszék osztatlan elemi iskolához kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelme hitközségtől 720 korona, államsegély 80 kor., temetési stóla és gyermekek beiratása 100 korona, ünnep- és vasárnap litánia tartatik, 2 szoba, konyha, udvar, esküis okleveles pályázók kérvényeiket *iskolaszékhez* küldjék *augusztus 12-ig*, választás ezen a napon történik, személyes megjelenés szükségeltetik a választásnál. 394 2—2

Rekasra (Pestmegye p. Ujszászi) tanító kerestetik. Törzstettes 800 korona államsegélyből, — szabad lakás. Kötelessége: mindennapi és ismétlők tanítása. Nők is pályázhatnak. Választás *augusztus 25-én*. Az állomás szeptember elsején elfoglalandó. *Róm. kath. iskolaszék*. 440 1—1

Vác város róm. kath. iskolájának megtiresedett két tanítói állomásra pályázat hirdették. Egyenkinti jövedelmük: 800 korona törzstettes, 160 korona lakás- és 10 korona kertföldményből áll. A folyamódványok az iskolaszékre *aug. hó 15-ig* Nagys. *Agócs János* apát-kanczók, iskolaszéki elnökhöz nyújtandók be. 431 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Az óregiaki (Somogyi) róm. kath. népiskolánál (osztálytanító) állásra pályázat hirdették. Fizetése 800 korona, biztos szoba fűtéssel és szobatisztogatással. Egy tanterebben önállóan működik, kántorságban segédkezik. Oklevéllel ellátott megkereséseket *augusztus 20-ig* tisztelettel fogad *Osanyi Ferenc* plébános *Óreglakon*. (Posta, távirat- és vasút-állomás.) 442 1—2

Kaposfüredre (Somogymegye) róm. kath. okleveles tanító kerestetik. Kötelmei: a köznapi és ismétlők tanítása, valamint a kántorságban segédkezés. Fizetés: 800 korona, biztosított két szoba, tisztogatás és fűtés. Állását hasznemével evközhöz föl nem cserélheti. Kérvények *augusztus 15-ig* hozzám küldendők. *Szabó József*, kántortanító. 418 1—1

A zalavari róm. kath. iskolaszék segédtanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: biztosított szoba fűtéssel, étkeztetés a kántortanító úrnál és évi 300 korona. A választás *augusztus 12-én* lesz. A folyamódványok alulírott lelkészhez küldendők. *Zanathy Bódog*. 415 1—2

Bodrog hitközség (Somogymegye) *augusztus 30-ára* pályázatot hirdet. Jövedelme: készpénz 496 államsegély, egyéb 156 korona. Föld 9 1/2 hold kat, becslés szerint 5698, hitközség herbe venné 120 koronáért. Gabona értéke 6568 korona. Harangoztatásért egy öl fa és szemes bengeri 40 korona. Iskolafűtésért 40 korona. Kertjövödelem 732 korona. Összesen 888 korona, ebből tanítói 844 korona. Egy szobás lakás, konyha, istálló, pajta. Kérvények *plébánia hivatalhoz Hetesre* küldendők másolatban. 423 1—1

Pályázat. A pápa-kovácsii róm. kath. kántortanítói állásra. A tisztán tanítói jövedelem: az uradalomtól tandíj fejében 120 korona. Ismétlő-iskoláért a községtől 48 korona. Több-féle alapítványból kamat 1160 kor. — Tisztán kántori jövedelem: temetési stóla átlag 16 kor.,

alapítványi misék után 40 korona, egyéb stolaris jövedelem 18—20 korona. — Vegyes jövedelem: föld és kert 47 hold és 124 □ öl kataszteri tiszta jövedelme 15752 kor. földmunkaszolgálat (becslés szerint) 95 kor. Vallás és tanulmányi alpból 2652 korona. Lélekpénz és lélekgabona fejében az uradalomtól 80 korona. A hitközségi lélekpénz 70 pár után a 32 fillér = 2240 kor. Hitközségi lélek gabona a negyedmérével összesen 20mérő rozs a 5 korona = 100 korona. Az uradalomtól 4 vasmázsa buza = 32 korona. Az uradalomtól 4 öl hasáb és 4 öl durungta értéke 120 korona. Ennyiért megváltja az uradalom. Favágás és hazaszállítása a gazdák és zsellérekéi: átlagos értéke 112 korona. Az uradalom ad és házhoz szállít azonkívül két öl hasábfát; értéke 40 korona. Egyéb rationale az uradalomtól körülbelül 16 korona. — Összesen tanítói jövedelem: 17960, kántori 74; vegyes 89144 korona; összesen 105504 korona. A pályázat napja 1909 *augusztus hó 21-ike*. A tanulók száma átlag 95—100. Lakás áll 3 szobából, zart konyha, kamara, pincze, szin, kert és udvarból. A folyamódások a *pápa-kovácsii plébániai hivatalhoz* küldendők. Tannyelv magyar. 428 1—1

Pályázat. A kétornyulaki róm. kath. kántortanítói állásra (Pápa-Kovács) tilalissa). Tisztán tanítói jövedelem: Tandíj 32 átlagos tanuló után a 1 korona = 32 korona. Ismétlő-iskoláért 90 korona. Államsegély 404 korona. Összesen 526 korona. — Tisztán kántori jövedelem: stóla 725 korona; bucsipénz 4 korona, harangozásért 20 korona, összesen 3010 korona. — Vegyes jövedelem: földbirtok és kert 10 katasztrális jövedelme 5682 kor. Hívek munkája 100 korona; lélekpénz fejében 2080 korona; lélekgabona 66 korona értékben; az összes adót (kivéve a IV. osztályú kereseti adót) fizeti a hitközség, 2003 korona. Hitközségi segély 40 korona. Szabad lakás, mely áll 2 szobából, konyha, kamara, istálló, öl, kert és udvarból. Az iskola külön épületben van. A pályázat napja f. é. *augusztus hó 22-ike*. A folyamódások a *pápa-kovácsii plébánia-hivatalhoz* küldendők. — A tanulók száma 32—35. Az összes jövedelem szabad lakáson kívül: tanítói 526 korona; kántori 3010 kor.; vegyes 30565 korona. Összesen 85975 korona. Tannyelv magyar. 429 1—1

Ajánlkozás. Egy tanító-jelölt, ki már hosszabb idő óta mint kántortanító működik plébániával bíró községben, kántortanítói, vagy csupán tanítói állást keres. Az erre vonatkozó minden ajánlatok és megkeresések, a jövedelem megjelölésével *«Kántortanító»* jelleg alatt *«Zala-Lőrinc»* postrestant küldendők. 439 1—3

Orgona-építési műintézet.

RIEGER TESTVÉREK

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Osztr.-Szl.) es. és kir. udvari orgona-gyárának fiókja. Legolesőbb árakon kiváló orgonákat szállítanak.

A cég 25 évi fennállása óta

700-on felül új orgonát

épített, melyek közül 255 esik Magyarországra, a többiit Norvégiába, Németországba, Romániába, O-osz., Olasz- és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.